

PEKKA ERVAST

HILJAISUUDEN ÄÄNI

HELSINGISSÄ 1913
TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE

„Hiljaisuuden Ääni“
ESITELMÄ
PITÄNYT

PEKKA ERVAST

HELSINGISSÄ 1913
TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE

TAMPEREELLA,
TAMPEREEN SENTRAALIKIRJAPAINOSSA 1913.

HILJAISUUDEN ÄÄNI.

1.

Aikomukseni olisi puhua vähäsen pienestä kirjasta »Hiljaisuuden Ääni», joka on teille kaikille tuttu. Tahtoisin antaa parilla sanalla muutamia viittauksia kirjasen ymmärtämiseen, kuinka sitä on luettava ja kuinka käsitettävä. Tosin minun täytyy sanoa, että olen mielestäni sängen vähän perehtynyt tähän kirjaan. Kuitenkin olen huomannut muutamia pääkohtia, joita meidän ei tule jättää syrjään, kun luemme kirjaa, sillä jos emme käytä niitä avaimina, emme voi oikealla tavalla ymmärtää sisältöä.

Tämä pieni kirja »Hiljaisuuden Ääni» on ehkä vaikeatajuisin ja samalla sisältörikkain teosofinen kirja, mikä on olemassa. Varmaankin jokainen teistä on tehnyt sen kokemuksen, että kun hän ensin nuorena teosofina otti »Hiljaisuuden Äänen» käteensä, hän ei ollut siitä ymmärtääkseen yhtään sanaa. Niin merkilliseltä ja vaikeatajuiselta ja korkealta se tuntui. Kyllähän jokainen heti huomasi, että se oli siveyssääntöjensä puolesta samanlainen kuin muut maailman pyhät kirjat. Se sisälsi osviittoja ihmisen henkiselle elämälle. Se sisälsi neuvoja ja tietoja kehityksen tiestä. Mutta minkätähden tämä oli niin vaikeatajuista, minkätähden nämä käskyt olivat niin syviä ja ihmeellisiä, ettemme oikeastaan ymmärtäneet koko kirjasta muuta kuin että se kehotti rakkauteen, veljeyteen, viisauteen ja älylliseen erinomaisuuteen, mutta emme saaneet kiinni minkäänlaisista yksityiskohdista alussa?

Vasta vähitellen kuta enemmän meille selvisi teosofinen maailmankatsomus, kuta enemmän perehdyimme teosofiseen henkeen, sitä selvemmin näimme, että tämä kirja ei ole kirjoitettu jokapäiväisille ihmisille. Tietysti siinä on paljon, joka sopii kelle tahansa, mutta se ei ole kirjoitettu ainoastaan jokapäiväisille ihmisille, se ei ole kokoelma siveyskäskyjä, joita kuka tahansa voisi ja joita kenen tahansa pitäisi seurata. Se on kirja, joka kertoo meille sekä Puhdistuksen Tiestä että Salaisen Tien askeleista. Se kelpaa meille neuvonantajaksi ja oppaaksi vielä silloinkin kun lähestymme mestariutta, kukaties vielä sen perästä. Se on mielestäni siksi sisältörikas, ettemme voi koskaan, vaikka kuinka pitkälle kehitymme, panna sitä hyllylle ja sanoa: »nyt osaan sen alusta loppuun», vaan aina voimme löytää siitä uutta ja sanoa, että se kirja tietää enemmän kuin me tiedämme. Kuta enemmän oma minuutemme kehittyy ja laajenee, sitä enemmän salaisuutta löydämme »Hiljaisuuden äänestä».

Mainitsehan Mad. Blavatsky alkupuheessaan, että kirjan synty on salaperäinen, että tämä on vain katkelma »Kultaisten Sääntöjen Kirjasta», joka on mystillinen teos, säilytettynä jossakin itämailla, ja josta mad. Blavatsky sanoo lukeneensa ulkoa monta kohtaa. Muutamia kohtia hän käänsi näihin katkelmiin. Leadbeater, joka on koettanut okkultisesti selvänäköisyytensä avulla tutkia kirjaa ja sen syntyä, on kertonut huomanneensa, että Kultaisten Sääntöjen Kirja, josta Hiljaisuuden Ääni sisältää muutamia katkelmia, on korkea syntyperältään, sillä sen on kirjottanut eräs olento, joka meidän aikanamme joitakuuta vuosikymmeniä sitten otti viidennen eli Mestari-vihkimyksen. Tämä Mestari Dvadsh Kul asui eräässä ruumistuksessaan toista tuhatta vuotta sitten muutamassa buddhalaisessa luostarissa Himalajan vuoristossa Nepalissa. Silloisessa ruumistuksessaan, jolloin hänen nimensä oli Aarjasangha, hän kirjotti suuremman teoksen, jossa hän esitti osaksi omia ajatuksiaan, osaksi paljon sellaista, jota hän itse oli kuullut ja saanut eräältä opettajalta, joka jo silloin oli vanha Mestari, — siltä, jota tänä päivänä kutsumme Mestari K. H:ksi. Mestari K. H. ja tämä Mestari Dvadsh Kul ovat siis tavallaan kyseessä olevan kirjan tekijöitä ja siinä on muuten katkelmia myös muunlaisista asioista. Mad. Blavatsky kävi viime vuosisadalla samassa buddhalaisessa luostarissa Nepalissa. Hän vietti siellä kolme vuotta ja nautti siellä paljon opetusta, sillä luostarissa asui vihittyjä opettajia, jotka erittäinkin kehittivät H. P. B:n psyykkillisiä voimia ja antoivat hänelle okkultisen vallan luontaisten mediumististen taipumustensa yli. Luostarissa ollessaan hän tutustui

Kultaisten Sääntöjen Kirjaan. Ei hän luultavasti itse osannut sitä lukea, mutta siellä oli joku, joka saattoi hänelle kääntää osia alkukielestä ja Mad. Blavatsky oppi ulkoa ne, sillä hänen täytyi samoja ohjeita noudattaa omassa psyykkisessä kehityksessään. Mahdollista on, arvelee Leadbeater, että Mad. Blavatsky jo silloin luostarissa ollessaan käänsi jollekin europalaiselle kielelle ja ehkä kirjotti muistiinkin nuo ohjeet, sillä Annie Besant on kertonut, että hän oli Mad. Blavatskyn seurassa Fontainebleaussa silloin kuin tämä kirjotti Hiljaisuuden Äänen; ja silloin Annie Besant teki sen havainnon, että Mad. Blavatsky sepitti erinomaisen nopeasti muutamana iltana koko kirjan ja näytti siltä kuin hän avaruudesta edessään olisi lukenut jo valmiiksi tehtyä tekstiä; ja mahdollisesti, arvelee Leadbeater, hän luki omaa käännöstään, jonka hän oli tehnyt luostarissa ollessaan. Tuohan on vain hypoteesi, kaikessa tapauksessa Mrs. Besant sanoo, että hän omin silmin näki, että Mad. Blavatsky kirjottaessaan kirjotti aivankuin muististaan tai oli tavattoman inspiratsioonin vallassa. Ei se siis ollut kirja, jonka hän olisi keksinyt omasta päästään. Se oli joko erinomaisen inspiratsioonin tuote tai muistista kirjoitettu.

2.

Mad. Blavatsky on kirjaseen »Hiljaisuuden Ääni» kääntänyt kolme katkelmaa. Ensimmäisen nimi on Hiljaisuuden Ääni, toisen Kaksi Tietä, kolmannen Seitsemän Porttia. Nyt luulen, että me voimme saada selvemmän käsityksen kirjasta, jos katselemme näitä katkelmia erikseen koettelemalla antaa pienen yleiskuvan siitä, mitä kukin katkelma sisältää. Sillä tavalla kirja tulee tajuttavaksi, vaikka kohta se sisältääkin asioita, jotka eivät sovi kelle tahansa, aivan niinkuin evankeliumeissa Jeesuksen vuorisaarna sisältää mitä suurimpia syvyyksiä, mitä ihmeellisimpiä asioita, jotka eivät ollenkaan ole henkisesti välinpitämättömälle ihmiselle aiottuja. Tietysti kun tavallinen ihminen lukee vuorisaarna, hän näkee siinä paljon kaunista ja huomaa siinä sellaista, jota hän voisi koettaa noudattaa, ja samalla tavalla tavallinen ihminen lukiessaan Hiljaisuuden Ääntä huomaa siinä paljon, joka hänen sydämeensä koskee, mutta kokonaisuudessaan ja kaikissa yksityiskohdissaan ei vuorisaarna eikä Hiljaisuuden Ääni ole kirjoitettu kelle tahansa, vaan aivan niinkuin viimeainitun kirjasen alkulehdellä sanotaan: »omistettu harvoille». Vielä sanotaan, että se on kirjoitettu Lanuita eli Tsheeloja, opetuslapsia varten, jotka alkavat kulkea Puhdistuksen Tiellä tai jo kulkevat itse varsinaisella Tiellä.

Alotamme kolmannesta katkelmasta. Tämä, nimeltään Seitsemän Porttia, kuvaa meille Salaista Tietä, Vihkimyksen Tietä. Se ei ole enää niille, jotka kulkevat Puhdistuksen Tietä, vaan sen syvimmat salaisuudet ja varsinaiset neuvot koskevat vihittyjä, jotka ovat ottaneet suuren askeleen toiselle rannalle ja nousevat ylöspäin vihkimyksen salaisilla portailla. Tässä kolmannessa katkelmassa puhutaan »seitsemästä portista» ja seitsemästä askeleesta, ja varmaan olette havainneet (mikä muuten on mainittuna »Suuret Uskonnot» kirjan viimeisessä luvussa), että n. k. avaimet Daana, Shiila, Kshaanti, j. n. e. kuvaavat vihkimyksiä ja vihkimysten antamia voimatietoja.

»Hiljaisuuden ääni» mainitsee siis seitsemän vihkimystä. Nyt me tavallisesti kuulemme puhuttavan neljästä ja viidennestä eli Aseekha-vihkimyksestä, joka tekee ihmisestä täydellisen Mestarin, mutta tässä viitataan siihen, että on olemassa useampia. Ja nimenomaan sanotaan, että seitsemän vihkimystä tekee ihmisestä *Boodhisattvan*. Kirjan kolmas katkelma vie meidät siis niin pitkälle, että jos osaisimme kaikkia sen neuvoja noudattaa, voisimme päästä itse Boodhisattva-asemaan eli Kristus-ruumistukseen saakka. Kutsutaanhan Boodhisattvaa nykyisessä teosofisessa kirjallisuudessa myös Kristuskeksi, mutta koska nimistä voi riidellä, tahdomme käyttää »Hiljaisuuden äänen» itämaalaista nimitystä Boodhisattva. Se tarkoittaa ihmistä, joka voi koko maapalloa opettaa, jonka laupeus ja viisaus on niin suuri, ettei yksikään olento tällä meidän maapallollamme — ei korkea Mestari eikä kehittymätön raakalainen — voi mitään ajatella ja tuntea, joka ei mahtuisi Hänen sydämeensä ja järkeensä. Niin korkea olento on Boodhisattva, että hän todella kantaa sylissään koko tätä meidän maapalloa, että hän aivankuin on yhtynyt maapallomme auraan ja että kaikki, mitä täällä tunnetaan ja ajatellaan, se tunnetaan Hänen sydämessään, Hänen tajunnassaan. Ajatelkaamme tätä ihmeellistä asiaa.

Te olette luultavasti kuulleet ja lukeneet, että Mestari joutuu erikoiseen asemaan, kun hän ottaa ihmisen opetuslapsuksean, kun hän pitkien koetusten perästä hyväksyy jonkun opetuslapsiksi. Hän silloin avaa itsensä ja antaa opetuslapsen sielun tulla sisään hänen sydämeensä. Seuraus siitä on, että kaikki, mitä opetuslapsi ajattelee ja tuntee, sen tuntee Mestari sisässään, se Mestarinkin tajuntaa heti koskee, sillä opetuslapsuus on siinä, että saa asua yhden Mestarin sydämessä ja tajunnassa. Sentähden opetuslapsi on niin läheisessä yhteydessä Mestariinsa, ettei hänen tarvitse muuta kuin sisällään kuunnella Hiljaisuuden Ääntä, joka silloin on hänen Mestariinsa ääni, jotta hän osaisi ratkaista eri kohdissa elämää, mitenkä hänen tulee menetellä. Hän on niin läheisessä yhteydessä Mestariinsa, että miehen ja vaimon suhde kun se on kauneimmillaan, on vain heikko heijastus tästä, vaikka mies ja vaimokin, jotka todella rakastavat toisiaan, saattavat joutua niin lähelle toisiaan sielullisesti, että tietävät toistensa ajatukset ja tunteet.

Nyt ymmärrämme, miksikä Mestarit ovat varovaisia ottaessaan opetuslapsia. Heidän täytyy luonnollisista syistä koetella ihmisiä monella tavalla. Jos tavallinen ihminen tulisi kaikkine itsekkäisyyksineen Mestarin tajuntaan, niin Mestariilla olisi liian suuri työ puhdistukseen tuota ihmistä, eikä se kuitenkaan ihmistä auttaisi, sillä ihmisen täytyy itse puhdistaa itseään itsekkäisyydestä; ja Mestarin täytyisi muuten itsensä takia, jotta voisi rauhassa tehdä omaa työtänsä, yhtämittaa suojella itseään tuon opetuslapsen itsekkyydeltä. Sentähden Mestarit ovat varovaisia, ja meidän täytyy olla kiitollisia siitä, että me todella saamme vähäsen puhdistaa itseämme, ennenkuin meille annetaan opetuslapsen vastuunalaisuus. Mutta kun ihminen on vissiin kohtaan asti vapautunut itsekkyydestä, voi Mestari hyväksyä hänet opetuslapsuksean ja päästää hänet sisään omaan tajuntaansa ja ottaa hänet pojakseen.

Tämmöinen on Mestarin suhde opetuslapsiinsa. Hän elää heissä kaikissa ja he elävät hänessä, niin että on alituinen yhteys olemassa hänen ja heidän välillä. Ei heidän tarvitse elää samalla kohdalla maapalloa, Mestari voi asua Himalajan vuorilla ja opetuslapsi Lapin tuntureilla, mutta yhteys on yhtä läheinen, sillä paikka ja etäisyys ei merkitse mitään. Meidän ei pidä hetkeksikään ajatella, että Mestari sulkisi itsensä ulos tai olisi ulkopuolella mitään olentoa ihmiskunnassa, sillä hän rakastaa kaikkia ja auttaa kaikkia, sekä ihmisiä että eläimiä ja muita olentoja näkymättömissä maailmoissa, mutta hän ei välittömällä tavalla yhdy kaikkien tajuntaan. Niin pitkäksi ajaksi kuin hän tahtoo, voi hän yhtyä tajunnassaan keneen tahansa. Ei mikään voi vastustaa hänen voimaansa, kun hän tahtoo yhtyä jonkun ihmisen, eläimen tai vaikkapa Deevan tajuntaan. Hänen ei tarvitse muuta tehdä kuin kohdistaa huomionsa siihen yksilöön, jota hän tahtoo auttaa, jotta hän todella olisi yhtä sen kanssa. Tämä on hänelle siis *kykyinä*, mutta yksilöllisessä tajunnassaan hän elää vain opetuslapsissaan. Kaikkia muita, joiden auttaminen on hänen tehtävänsä, hän kyllä katselee, mutta sydämeensä hän varsinaisesti ottaa ainoastaan valituita yksilöitä, joiden lukumäärä tietysti saattaa kasvaa rajattomasti.

Toista on Boodhisattvan.

Boodhisattva on olento, joka on niin repinyt rikki oman sydämensä, että sen veri on vuotanut yli koko ihmiskunnan, yli koko maapallon luomakunnan. Hän on olento, joka aina elää tajunnassaan koko luomakunnassa mukana. Hän ei sulje ketään ulos sydämeensä. Sentähden ei ole millään tavalla liioteltua, kun kristityt Kristus-olennossa yrittävät kuvata Boodhisattvaa. He tietysti ovat oikeassa, kun kuvaavat häntä niin ylevillä ja korkeilla sanoilla kuin mahdollista. Mutta he vain siinä suhteessa, ainakin minun katsantokantani mukaan, erehtyvät, kun luulevat Kristuksen joksikin erikoiseksi merkilliseksi poikkeustapaukseksi, joksikin erinomaiseksi yliluonnolliseksi, jumalalliseksi asiaksi, johon ei kukaan ihminen koskaan voi nousta. Päinvastoin boodhisattvauteen eli jos tahdotte toisella nimellä sanoa Kristus-olemukseen, voi jokainen inhimillinen olento kerran kohota.

Kolmannessa katkelmassa Hiljaisuuden Äänessä kuvataan siis seitsemää vihkimystä, joita täytyy ottaa ainakin sen, joka on tuleva Boodhisattvaksi, sillä tässä ei ole sanottu, että otettuaan nämä seitsemän vihkimystä ihminen on Boodhisattva, vaan on ainoastaan sanottu, että hän tulee Boodhisattvaksi. Hän ei ota näitä seitsemää vihkimystä, ellei hän pyri Boodhisattvaksi, ja nämä vihkimykset eli portit ja niiden avaimet on mainittu samassa katkelmassa; daana, shiila, kshaanti j. n. e. Nyt kysymme: mitä sellainen vihkimys tarkoittaa, mikä portti ja mikä avain on kysymyksessä?

Olemme kuulleet puhuttavan, että ensimmäinen vihkimys merkitsee, että ihminen saa kokea buddhisen tason elämää ja että hän alkaa organisoida Buddhiruumista, alkaa rakentaa itselleen buddhista käyttövälinettä, joka on muodostettu puhtaasta veljesrakkaudesta, puhtaasta totuuden näkemyksestä. Näin olemme kuulleet, mutta meidän täytyy lisätä tähän pieni selitys, jotta ymmärtäisimme, mitä sillä tarkotetaan. Voisimme näet pian luulla, että ensimmäisessä vihkimyksessä olemme jo saaneet käsiimme muut tasot, fyysillisen, astralisen ja mentalisen, koska silloin tajuntamme nostetaan buddhiselle tasolle. Pitäisikö meidän siis tulla itsetietoisiksi kolminaismaailman tasoilla, ennenkuin voimme ottaa ensimmäisen vihkimyksen? Ei suinkaan. Puhdistuksen Tie, Valmistava Tie asettaa meidät tosin eräänlaiseen yhteyteen sekä astralisen että älytason elämän kanssa, mutta se ei vielä tee meitä todellisen vihityn tavalla itsetietoisiksi niissä maailmoissa. Ensimmäiseen vihkimykseen kuuluu vain kokemus buddhisen tason elämästä, ja ihmisellä alkaa elämä buddhisella tasolla siitä yksinkertaisesta syystä, että koko se asia, jota kutsutaan vihkimykseksi, on tekemisissä ihmisen korkeamman minän eikä hänen personallisuutensa kanssa. Hänen personallisuutensa elää kolminaismaailmassa, hänen korkeampi minänsä korkeammassa maailmassa älytasolta ylöspäin. Ja hänen korkeampi minänsä, se se on tekemisissä vihkimysten kanssa. Vihkimykset ovat sellaisia kokemuksia, jotka pysyvät ikuisesti, ne eivät voi olla mitään personallisia kokemuksia. Ihmisen personallisuus on kuolevaista ja haihtuvaa laatua. Sentähden vihkimys itsessään sisältää, että kokemus koskee korkeampaa minää. Korkeampi minä sitten vaikuttaa personallisuuteen ja muuttaa personallisuutta, mutta itse kokemus, vihkimys, on korkeammassa minässä. Kun ihminen ottaa ensimmäisen vihkimyksen, merkitsee se, että hänen tajuntansa tulee osalliseksi buddhisen tason elämästä hetkeksi ja että hän korkeammassa minässään tuntee ihmeellistä elämää virtaavan sisäänsä. Hän nousee sellaiseen viileään ja ihanaan elämään, joka tekee hänet aivankuin uudeksi olenoksi. Mutta se *vaikuttaa* personallisuuteen ja vaikuttaa personalliseen tajuntaan, koska personallinen tajunta Puhdistuksen Tiellä on enemmän ja enemmän lähestynyt korkeampaa tajuntaa ja koska vihkimyksessä on tapahtunut sellainen personallisen itsetajunnan siirtyminen korkeampaan minään, että personallisuus muuttuu. Hänen personallisuutensa on ollut itsetiedoton fyysillisessä maailmassa. Nyt personallisuus tulee itsetietoiseksi fyysillisessä maailmassa. Ensimmäinen vihkimys on sitä laatua, että ihminen herää itsetietoiseksi tässä meidän fyysillisessä maailmassamme, sillä ihminen, niinkauankuin hän elää ainoastaan personallisessa tajunnassaan eikä ole käynyt vihkimyksen läpi, ei ole herännyt edes fyysillisessä maailmassa. Hän vaeltaa kuin unessa, hän ei tiedä, mitä tämä fyysillinenkään maailma on. Vasta vihkimyksen perästä hän *tietää* personallisessa tajunnassaan, että fyysillisen tason todellinen elämä on rakkaus. Hän on tietysti alkanut sitä aavistaa, kulkiessaan puhdistuksen tiellä. Hän silloin jo ymmärtää, että avain tähän fyysilliseen maailmaan on rakkaus eli kuten sanotaan Hiljaisuuden Äänessä »armahtavaisuuden ja kuolemattoman rakkauden laki». Hän alkaa aavistaa tätä, sillä uskonnot puhuvat sellaisesta rakkaudesta, ja hän tuntee sydämessään, että siinä on todellinen elämä, mutta kuitenkin hän ei ole sitä todellisella tavalla oppinut tietämään, ennenkuin hän on tullut vihityksi, ennenkuin hän korkeammassa minässään on tullut osalliseksi buddhisen tason elämästä ja tuonut välähdyksen sen ihmeellisestä tajunnasta alas personallisuuteen, niin että hän nyt katselee koko fyysillistä maailmaa uudelta kannalta. Hän arvostelee kaikkea rakkauden mukaan eikä osaa muulla tavalla arvostella.

Seuraava portti ja seuraava avain on Hiljaisuuden Äänen mukaan shiila. Siitä sanotaan, että se on »sanojen ja tekojen sopusoinnun avain eikä enää jätä sijaa karman toiminnalle». Me ymmärrämme, että tämä on salaperäinen asia, että tässä on puhe korkeasta avaimesta ja mahdollisuudesta, — itse asiassa toisesta vihkimyksestä. Tämä toinen vihkimys kasvattaa korkeampaa minää enemmän tuntemaan buddhi-tason elämää ja antaa sille pienen välähdyksen vielä korkeammasta, nirvaanisesta elämästä. Mutta sen varsinainen merkitys on siinä, että se vaikuttaessaan personallisuuteen antaa ihmisen käsiin astralitason

voimat ja että ihminen tulee itsetietoiseksi astralisessa maailmassa. Vasta toisessa vihkimyksessä ihminen siis tulee todellisella tavalla itsetietoiseksi astralimaailmassa. Tämä ei suinkaan merkitse, ettei hän jo ennen sitä, jo Puhdistuksen Tiellä olisi tietoinen ja herännyt astralitasolla. Eihän kukaan meistä, jotka nyt elämme fyysillisessä maailmassa menisi sanomaan, ettei hän ole herännyt tässä maailmassa. Totta kai hän on täällä herännyt, hän osaa toimia ja tietää, millä tavalla täällä pitää toimeen tulla. Hän vain ei tunne käytännöllisesti vielä tämän maailman sisäistä olemassaolon lakia. Hän toimii vain parhaimman järkensä mukaan. Samalla tavalla ihminen voi herätä astralitasolla, tulla auttajaksi siellä ja tehdä työtä ja tulla toimeen, niinkuin me tulemme toimeen fyysillisessä maailmassa, mutta se on vain valvetilaa astralimaailmassa, eikä samaa kuin vihityn itsetietoisuus. Todellinen itsetietoisuus tulee vasta toisessa vihkimyksessä, jolloin astralinen maailma muuttuu niin suuresti vihityn mielessä, että se aivankuin kääntyy ylösalaisin ja muuttaa kerrassaan muotonsa. Vihitty tulee astralimaailmassa sellaiseksi voimaksi, jonka edessä maailma aivankuin pakenee. Hän tulee voimapisteeksi, hän tulee itse painopisteeksi astralimaailmassa. Hän tietää astralisen elämän salaisuudet, hän voi sitä ohjata. Hän voi nähdä, minkälainen astralitaso todellisuudessa on. Hän tunkeutuu sen kaikkien harsojen läpi. Me emme osaa fyysillisellä kielellä kuvata tätä muuten kuin vertauksilla. Samaten kuin ihminen nyt on hereillään fyysillisessä maailmassa, mutta vasta vihkimyksessä pääsee todelliseen kokemukseen siitä, että rakkaus on elämän laki fyysillisessä maailmassa, samaten ihminen kyllä voi olla hereillään astralitasolla, mutta vasta toisessa vihkimyksessä hän pääsee tietoon siitä, että totuus eli sopusointu sanojen ja tekojen välillä, kaikkien sisäisten ajatusten ja ulkonaisten muotojen välillä on astralisen elämän sisin laki. Tämä sisältää merkillisen syviä ja korkeita asioita. Jokainen on kuullut, ellei hän ole itse kokenut, että astralisessa elämässä muoto vaihtelee heti ajatusten ja tunteiden mukaan, mutta että se myös tottelee niin täydellisesti elävän olennon tahtoa, jos hän osaa tahtoa, että hän voi peittää itsensä mihin muotoon hyvänsä astralitasolla. Tavallinen taikuri, joka ei kulje valkoista tietä, joutuu miltei aina sellaiseen asemaan kokemustensa nojalla, että hän astralitasolla käyttää »hurskasta petosta» niin sanoakseni. Hän näet, aivankuin Jeesus evankeliumissa sanoo, voi esiintyä lampaana, vaikka hän on susi, ja tämä tapahtuu kirjaimellisesti astralitasolla. Astralitaso on niin herkkä tunteille ja ajatuksille, että tavallinen ihminen ei voi mitään peittää astralisesti vaan juuri astralisesti näyttää, mikä hän on. Sitävastoin maagikko, joka on perehtynyt tason voimiin, saattaa siinä parhaiten muuttaa itseään. Ei kukaan voi äkkipikaa muuttaa fyysillistä ruumista; jos ihminen on esim. julma, näkyvät jäljet hänen kasvopiirteissään. Mutta se, joka voi käyttää astralitalon voimia, saattaa sillä tasolla näyttää kerrassaan enkeliltä, vaikka hän olisi paha henki. Sentähden vasta toinen vihkimys takaa Valkoiselle Veljeskunnalle, että asianomainen ihminen ei käytä väärin astralisiä voimia.

Huomautan teille pienestä lauseesta Hiljaisuuden Äänen ensimmäisessä katkelmassa. Siinä sanotaan (siv. 13): »Älä etsi opettajaa noista harhan seuduista», nim. psyykkillisestä maailmasta. Tämä neuvo voi tuntua merkilliseltä, elleimme sitä ymmärrä juuri sillä tavalla, että psyykkillisessä eli astralisessa maailmassa voivat kaikenlaiset olennot esiintyä ja näyttäytyä ihanina ja kauniina ja hurskaina ja suuremmoisina olematta sitä sisässään, kun vain osaavat vähäsen käyttää astralisiä voimia. Sentähden opetuslasta varotetaan etsimästä opettajaa astralitasolta ja häntä opetetaan olemaan varovainen astralitasolla näkyjensä suhteen. Jos hän näkee Mestarin astralitasolla, opetetaan hänelle aivan erityisiä tunnusmerkkejä osottamaan, että nähty on todellinen Mestari-olento. Se voi näet muuten olla minkälainen olento tahansa, joka esiintyy ja näyttelee roolia.

Voisimme jatkaa näiden porttien ja avainten käsittelyä, mutta siinä tapauksessa emme ehtisi muusta puhua kuin niistä ja pitkälle emme osaisikaan niitä jatkaa, sillä ne ovat asioita, jotka käyvät yli meidän ymmärryksemme ja kokemuksemme. Kuitenkin jokainen voi ottaa kirjan käteensä ja lukea sen lauseita ja päästä jonkinlaiseen selvyteen niistä, kun hän vain pitää sen teorian mielessään, että jokainen avain avaa vihittäväälle yhden tason ja että ensimmäinen avasi fyysillisen tason.

Minun täytyy nyt siirtyä puhumaan pari sanaa toisistakin katkelmista. Toisessa katkelmassa, jonka nimi on Kaksi Tietä, kuvataan asiaa, joka monen lukijan mielestä tuntuneen vallan selvältä. Selvähän se onkin, vaikka se kokemus, jota tässä kuvataan, silti on suurempi ja laajempi, kuin mitä äkkinäinen lukija voi luulla.

Tässä puhutaan näet kahdesta opista, silmän opista ja sydämen opista, ja jollei suorastaan ylenkatseellisesti, niin ainakin ankarammin silmän opista, aivan kuin varottaen, että silmän oppi on alempi ja sydämen oppi henkisempi ja että sydämen tietä pitäisi kulkea. Ehkä muutamat lukijat tämän nojalla ovat tehneet sen johtopäätöksen, että silmän oppi on oppineisuutta, jota tavotellaan esim. yliopistoissa, missä etsitään oppi-arvoja ja tittelöidään tohtoreiksi ja maistereiksi, ja että sydämen oppi taas on uskonnollisuutta, yksinkertaista pyrkimystä jumalisuuteen, joka on ylpeilevän maallisen viisauden vastakohta.

Tässä on *siitäkin* kysymys, sillä ne asiat, joista toinen katkelma puhuu, alkavat mainitulla erotuksella fyysisessä maailmassa. Voisimme sanoa, että sellainen ihminen, maalla tai metsässä elävä, joka koettaa parastaan, rakastaen Jumalaa ja ollen hyvä ihmisille, hän ymmärtää sydämen oppia, jotavastoin sellainen ihminen, joka on lukenut itsensä tohtoriksi yliopistoissa ja on ylpeä arvostaan ja tiedoistaan, niin että hän miltei halveksivalla silmällä katselee toisia ihmisiä ja arvostelee oloja oppineisuutensa kannalta, pitäen kaikkea vähäpätöisenä omien merkkillisten tietojensa rinnalla, hän on sillä hetkellä valinnut silmän opin.

Mutta kuitenkin voimme ymmärtää, että niin salatieteellisessä kirjassa kuin Hiljaisuuden Äänessä, niin merkillisissä ja korkeissa esityksissä ei ole tarvittu puhua näistä jokapäiväisistä asioista. Ei ole tarvittu terottaa kenenkään mieleen, että Jumalan edessä on kauniimpi maalaisen nöyryys kuin oppineen ylpeys. Jokainen sen ymmärtää, itse oppinutkin. Oppineisuus koskee vain ymmärrystä, mutta sydämen nöyryys maalaisella koskee koko ihmisen luontoa ja sentähden sillä on pysyväisempi ja korkeampi arvo.

Tässä katkelmassa onkin sentähden puhe syvemmistä asioista. Tässä puhutaan siitä tosiseikasta, että täydellisyyden tiellä on kaksi kohtaa, joka meidän silmiimme näkyvät ihanteina. Vaikkei ole olemassa kuin yksi tie, voidaan puhua kahdesta, riippuen siitä, että saatamme nähdä kaksi ihannetta, kaukaisen Boodhisattva- eli Kristus-ihmisen, joka kaikkia rakastaa, ja lähempänä häämöttävän Arhan-ihmisen, joka on sangsaaran harhoista eli syntymisen pakosta vapautunut. Boodhisattva-ihanne välkkyy seitsemännen vihkimyksen tuolla puolen, mutta arhan-ihanne saavutetaan neljännessä. Neljännen vihkimyksen perästä on ihminen jo sellainen korkea »kunnioitettava» olento, että hän voi kuvastua meille ihanteena. »Hiljaisuuden ääni» sanookin nimenomaan, että näistä kahdesta tiestä on toinen salainen, mutta vapaaehtoisien kärsimyksen eli Boodhisattvan tie, toinen taas vapautuksen tie. Jälkimäistä voimme syystä länsimaalaisella nimityksellä kutsua sielun pelastukseksi eli pelastuksen tieksi. Kun ajattelemme sielun pelastusta, kun kuvittelemme ihmisen persoonallisen minän ja koko hänen olemuksensa pelastusta pahasta ja näemme sen erinomaisen ihmeellisenä ja kauniina asiana, silloin meille itse asiassa kuvastuu se elämä, joka alkaa ihmiselle neljännen vihkimyksen perästä. Tämä sielun pelastus on korkea asia eikä sitä saa sekottaa tavallisen kirkko-uskovaisen lunastusoppiin eli siihen käsitykseen, että ihminen tulee pelastetuksi vissillä uskolla ja sitten on synnitön uskonsa nojalla. Arhatius ei ole mikään tällainen luuloteltu tila vaan sellainen todellisuus, jossa ihminen on irtaantunut karman kahleista ja seisoo vapaana, valinnan mahdollisuus edessään. Hän ei voi sitoutua enää tämän maan päälle. Neljännen vihkimyksen jälkeen ihmisen ei tarvitse enää ruumistua maan päälle vaan voi lähteä pois muuante, voi valita elämän Deevojen parissa tai lähteä toiseen tähteen. Monta mahdollisuutta avautuu hänelle; sanotaan että seitsemän mahdollisuutta on hänen edessään. Voitte lukea näistä seitsemästä mahdollisuudesta kirjassa *Ihminen, mistä ja miten*.

Näistä seitsemästä mahdollisuudesta on kuusi sitä laatua, että ne vievät hänet pois maapallomme yhteydestä — ainakin fyysisen tason yhteydestä. Sentähden Arhatius voi kuvastua ihmisen mieleen korkeana ihanteena. Arhan on vapautunut kaikesta pahasta, hän on tullut pyhäksi ja puhtaaksi olennoksi, jonka ei tarvitse enää kärsiä, koska hän ei kellekään kärsimystä tuota eikä pahaa tee. Hän on viisas, pyhä, kristallinkirkas olento, joka on siunauksena, missä tahansa hän liikkuu, mutta joka ei tahdo missään liikkua eikä sekaantua mihinkään alhaiseen elämään, koska tämä on täynnä kärsimystä. Arhatius on vapautusta kaikista kärsimyksistä, loistava elämä, jossa ihminen ei tiedä mistään pahasta. Sellainen elämä voi todella

kuvastua ihanteelta. Me voimme ymmärtää, että esim. kristinuskossa tästä Arhanin vapaudesta on jäänyt ihmisten mieliin jonkinlainen kaiku, sillä eikö sielun pelastus kirkkouskovaisten mielestä ole sitä, että he vapautuvat tästä murheen laaksosta ja näistä kauheista onnettomuuksista ja pääsevät Jumalan yhteyteen, pääsevät ylistysvirttä laulamaan Karitsan valtaistuimen ympärille? Ja kyllä elämä neljännen vihkimyksen perästä on niin korkea ja ihmeellinen, että se kelpaa ihanteeksi.

Kun nyt tämä pelastuksen ja vapautuksen ihanne otetaan vakavasti todelliselta kannalta eikä niinkuin kristillisissä kirkkoissa, joissa se on aivan kuin leikkiä tai joskus niinkuin pyhydenpilkkua, niin mikä siitä seuraa? Siitä seuraa, että ihminen tulee asketiksi, itsensäkieltäjäksi. Koko hänen elämäkäsitteensä muuttuu sellaiseksi, että hän pakenee tätä näkyväistä elämää ja koettaa lopettaa toimintaansa, niin ettei mikään häntä sitoisi ja ettei hän aiheuttaisi uusia kärsimyksiä. Jollei hän tätä itsetietoisesti ymmärrä, hän ainakin vaistomaisesti tuntee sen välttämättömäksi. Hän pyrkii kieltämään, jopa kiduttamaan itseänsä, voittamaan himojaan ja pahuuttaan. Hän kiduttaa ruumistaan, hän kiduttaa sieluaan ja ponnistaa niin nopeasti kuin mahdollista eteenpäin vapautta kohti. Kaikissa uskonnoissa maan päällä te näette niitä ihmisieluja, jotka asketteina elävät. Intian uskonnollinen pyrkimys on suureksi osaksi tähdätty tähän arhatin vapauteen syntymispakosta. Ja silloin kun sama ihanne kristinuskon piirissä otettiin vakavalta kannalta, keskiajalla ja vanhalla ajalla, kristinuskossakin pyrittiin asketismin tietä pelastukseen.

Mutta monet ihmiset tuntevat, että heidän tehtävänsä ei ole kulkea tällä askettisella tiellä. He ikäänkuin sisässään kysyvät: eikö ole olemassa muuta ratkaisua elämässä? He voivat sisässään myöntää, että täydellinen puhtaus ja pyhyys on ylevää ja kaunista, he voivat kauhistua omia vikojaan, virheitään, pahuuttaan ja puutteellisuuttaan, he saattavat hävetä itsensä edessä, arvostellessaan tuota korkeata ja kaunista ihannetta, mutta kuitenkin sielussaan tuntevat, etteivät voi pitää sitä ihanteenaan. He tuntevat tahtovansa elää muunlaista elämää, eivät tahdo nousta personalliseen puhtauteen, kirkkauteen, ihanuuteen ja he kysyvät: eikö ole muuta olemassa, eikö ole sellaista ihannetta, joka voisi minut toisella tavalla pahasta pelastaa?

Silloin heille lohdutukseksi sanotaan pyhissä kirjoissa: on olemassa korkeampi elämä. Tuo on vain Arhatin täydellisyys, persoonallinen puhtaus, mutta korkeampi elämä on Boodhisattvan ikuinen, jumalallinen rakkaus, korkeampi on Kristus. Arhatius on vain osa siitä pitkästä kehityksestä, joka tekee ihmisolennon Kristukseksi, vain neljä ensimmäistä askelta. Sen voi ottaa ihanteeksi, kun on taipumusta siihen, mutta jos ihmisellä alusta saakka on toinen temperamentti, silloin hän tietäköön, että on olemassa toinen, paljon pitempi tie, joka nyt jo voi ihanteena kajastaa hänen silmiinsä. Kun hän suuntaa katseensa asketista tietä pitkin, hän näkee ihmiskehityksen neljänteen vihkimykseen saakka, mutta siitä eteenpäin kaikki on pimeyttä. Hän ei voi tietää ennenkuin kokiessaan, minkälainen elämä perästäpäin avautuu. Mutta jos hän suuntaa katseensa toista tietä myöden, näkyy hänelle Boodhisattva-olemus, jota hän nyt jo voi sydämellään käsittää. Järjellään hän ei voi oikeastaan käsittää Boodhisattvaa, mutta sydämellään hän voi. Järjellään hän voi käsittää Arhatin, mutta sydämellään Boodhisattvan, ja tämä on, kuten sanotaan Hiljaisuuden Äänessä, vapaaehtoisen kärsimyksen salainen polku. Se on toiminnan tie, rakkaustekojen tie, jolloin ihminen ei ajattele omaa täydellisyyttään, vaan pikemmin sitä pelkää. Oma pelastus on jo hänelle itsekästä, miksikä hän pelastuisi, jos kaikki muut hukkuvat? Hän ei voi kohdistaa ajatuksiaan personallisuuteen, hän tahtois tehdä jotakin hyvää, tahtois auttaa ihmiskuntaa ja elää hyödyksi maailmassa, aivan niinkuin Hiljaisuuden Äänessä sanotaan: »Oi Lanuu, älä usko istumiseen viileissä metsissä, ylpeässä yksinäisyydessä, ihmisistä erillään; älä usko juurista ja kasveista elämiseen, janon sammuttamiseen suurilta vuorilta saadulla lumella — älä usko, harras pyrkijä, että tuo vie sinut lopulliseen pelastuksen päämäärään. Älä usko, että luun taittaminen, lihan ja suonien rikkirepiminen sinut yhdistää hiljaiseen Itseesi. Älä luule, että kun karkean muotosi synnit ovat voitettut, oi varjojesi uhri, että täytetty on velvollisuutesi, luonnollinen ja inhimillinen.»

Ja sitten: »Siunatut eivät ole tahtoneet niin tehdä. Lain Leijona, Säälän Herra, käsittäessään ihmisten kärsimyksen oikean syyn, heti kieltäytyi hiljaisten korpien suloisesta, mutta itsekkästä levosta. Oltuaan Aaranjaka hän tuli ihmiskunnan opettajaksi. Kun Dshulai oli astunut Nirvaanaan, saarnasi hän vuorilla ja

tasangoilla ja piti puheita kaupungeissa Deevoille, ihmisille ja jumalille.»

»Pitääkö sinun pidättyä toimimasta? Ei niin saavuta sielusi pelastustaan. Nirvaanaan päästäkseen on pyrkijän saavutettava Itse-tuntemus ja Itse-tuntemus on rakkaustekojen lapsi.»

Vaikka, kuten näistäkin otteista näkyy, sanoja ja nimityksiä käytetään rinnatusten ja asioita kummassakin tapauksessa kutsutaan sielun pelastukseksi, niin ei tarvitse siitä hämmästyä vaan ymmärtää, että Hiljaisuuden Ääni puhuessaan ensimmäisestä tiestä puhuu Arhatin tiestä, jonka ihminen voi nähdä järkensä ja älynsä silmällä ja johon hän voi tuntea vetäymystä, jos älyllä on enemmän voimaa hänen sisällään; ja että taas toinen tie, josta katkelma puhuu, on Boodhisattvan tie ja vie seitsemänteen vihkimykseen, joka on säälin ja rakkauden tie alusta saakka ja vapaaehtoisten kärsimysten tie, sillä ihminen ei sitä kulkien ajattele omaa personallista pelastustaan, vapautustaan syntymään pyörästä vaan on päinvastoin valmis omasta puolestaan syntymään tänne kuinka monta kertaa tahansa, jos hän vain voi olla hyödyksi ihmiskunnalle.

Näistä kahdesta tiestä puhutaan siis toisessa katkelmassa.

5.

Ensimmäisessä katkelmassa, jonka nimi on Hiljaisuuden Ääni, puhutaan ihmisen kehityksestä sekä puhdistuksen tiellä että vihkimyksen tiellä. Se on aivan kuin yleinen katsaus inhimilliseen kehitykseen Mestariuteen saakka.

Tämä ensimmäinen katkelma tahtoo opettaa ihmistä kuulemaan hiljaisuuden ääntä, joka varsinaisessa merkityksessä on sitä, että ihminen kuulisi Mestarin äänen omassa sydämessään. Ja Mestarin ääni voi ihmiselle kuulua, ennenkuin hän tulee Mestarin varsinaiseksi opetuslapseksi. Hiljaisuuden ääni on se viisaus, joka valuu hänen sieluunsa korkeammista henkimaailmoista, hänen korkeamman minänsä kautta, ja jonka tavallinen puhetapa ihmiselle on n. k. valistunut omatunto. Valistuneen omantunnon ääni saattaa kuulua ihmiselle, ennenkuin hän on tullut Mestarin opetuslapseksi, jos hän vain noudattaa elämässään epäitsekkeitä periaatteita, jos hän koettaa elää sitä elämää, joka on ensimmäinen askel kaikelle henkiselle pyrkimykselle, niinkuin sanotaan tässä katkelmassa:

»Ensimmäinen askel on se, että elät ihmiskunnan hyväksi.»

Kun ihminen vakavasti ottaa tämän periaatteen elämänsä ojennusnuoraksi, silloin hän kyllä voi, jos hän harjottaa mietiskelyä, alkaa kuulla hiljaisuuden ääntä, jolloin hänen omassatunnossaan puhuu paitsi hänen oman korkeamman minänsä kokemus myöskin henkimaailman viisaus. Muuten on tässä yhteydessä huomattava, että hiljaisuuden ääni saattaa kuulua toisellakin tavalla kuin omantunnon äänenä. Minkälainen ihmisen psyykillinen kokoonpano on, siitä riippuu, millä tavalla hän tajuaa äänen. Niinpä on psyykkisesti herkkiä ihmisiä, jotka mietiskelyssä pian pääsevät sille kohdalle, että kuulevat äänen ulkoapäin. Ja kuullessaan näin äänen, joka miltei puhuu fyysillisesti heille, heidän täytyy oppia erottamaan todellinen viisauden ääni niistä äänistä, jotka muuten harha-ääninä saattavat tulla astralitasolta. Oppilaan täytyy arvostella kaikkea omantuntonsa ja järkensä avulla, sillä kun varsinaisesti hiljaisuuden ääni hänen sisässään puhuu, silloin hänen olemuksensa täytyy kummallisella rauhalla ja tiedolla, niin ettei hän voi muuta sanoa kuin jaa ja amen . . .

Tässä ensimmäisessä katkelmassa, Hiljaisuuden Äänessä, puhutaan monesta asiasta, koska se käsittää sekä puhdistuksen polun että vihkimyksen tien. Sivulla 12 viitataan seikkaan, johon vielä tahdon kääntää huomionne. Siinä sanotaan:

»Kolmen salin kautta, oi väsynyt matkamies, käy kulku vaivojen päähän. Kolme salia, oi Maaran voittaja, vie sinut kolmen tilan kautta neljanteen ja sieltä seitsemään maailmaan, ikuisen levon maailmoihin. Jos tahdot oppia niiden nimet, niin kuuntele ja muista.»

Te tiedätte, mitkä nämä salit ovat. Ne ovat fyysillinen taso, astralitaso ja älytaso. Ne ovat kolme maailmaa. Ne salit vievät pyrkijän kolmen tilan kautta neljanteen, Turiijaan, buddhitasolle. Sieltä ne johtavat hänet seitsemään maailmaan, siis seitsemän vihkimyksen maailmaan. Tässä selvästi sanotaan: kolmen tason kautta pääset kokemaan buddhista maailmaa ja sitten uudestaan pääset tuntemaan vihkimyksen kautta kaikkia maailmoita.

Nyt meidän täytyy ymmärtää: koska puhutaan kolmesta salista ennen vihkimystä, niin nämä kolme salia silmännähtävästi tarkoittavat puhdistuksen valmistavaa polkua, ja kirja tahtoo antaa neuvoja meille, miten meidän tulee olla ja elää valmistuaksemme vihkimykseen. Fyysillinen maailma on se, jossa toimimme ja olemme persoonallisesti itsetietoisia. Astralinen maailma eli astralinen sali on siis meidän tunne-elämämme, ja kolmas eli viisauden sali on meidän ajatuselämämme. Sillä kun ihminen ensin alkaa kulkea vanhurskauden tietä, niin eihän hänelle ole avoinna nuo toiset tasot. Ei hän astralimaailmaan osaa nähdä eikä älytasolle, vaan nämä »näkyvät maailmat» ovat hänelle sisäisiä. Ne asuvat hänen sisässään. Astralinen sali on hänen tunteissaan ja älymaailma hänen ajatuksissaan, järjessään. Ne ovat hänelle subjektiivisia eikä objektiivisia. Fyysillinen taso yksin on objektiivinen.

Nyt Hiljaisuuden Ääni näyttää meille sangen merkillisen asian. Se sanoo: toinen sali on oppimisen sali, ensimmäinen on tietämättömyyden. Kun tahdomme kulkea puhdistuksen tietä, on meille siis ensinnä selviävä, että fyysillisen tason elämä on tietämättömyyden elämää. Tunne-elämä on oppimisen elämää. Ajatuselämä on viisauden eli siis jonkinlaisen tietämisen elämää. Tässä saadaan filosofinen perusta käytännölliselle maailmankatsomukselle. Hiljaisuuden Äänessä sanotaan täten nimenomaan, ettei ihminen voi puhdistuksen tiellä oppia muuten kuin tunteittensa välityksellä. Yksin niiden avulla hän oppii ja kokee. Ja ymmärrämmehän, että vaikka kuinka ajattelisimme ja toimisimme fyysillisessä maailmassa emmekä tuntisi mitään, elämämme olisi suoraa tietämättömyyttä. Omat kokemuksemme tunteiden alalla tekevät, että meillä on hyötyä fyysillisestä elämästä, joka muuten olisi kuollutta. Emme voittaisi mitään pelkällä toiminnalla emmekä mitään pelkällä ajatuksella. Jos aina kasvatettaisiin lapsia niinkuin nykyään kasvatetaan, että he oppivat lukemaan, laskemaan ja »loogillisesti ajattelemaan», eivät he koskaan oppisi mitään elämän viisautta, sillä puhdistuksen tiestä he eivät tietäisi mitään, vaikka heidän tehtävänsä inhimillisinä olentoina on kulkea tätä puhdistuksen tietä. Meillä ei ole historiasta jälellä kuin kaksi juurirotua; niiden aikana meidän pitää suorittaa puhdistuksen tiellä kulkeminen. Nykyinen kasvatusjärjestelmä on perinpohjin uudistettava, jos tahdomme, että ihmiset suuremmissa joukoissa alkavat elämää ymmärtää. Ihminen ei ole ajatuskone, vaan tunteva sydän. Ei mikään kokemus ole tullut meille todelliseksi kokemukseksi, ennenkuin se on muuttunut meille tunteeksi. Schiller oli oikeassa sanoessaan, että ajatuksemme eivät ole omiamme, sillä samaa ajatusta voi kuka tahansa ajatella, mutta mitä tuntemme, se on omaamme, siinä me olemme oma itsemme. Sydämellinen tunteminen on toisin sanoen alkuvalmistus Boodhisattvan tielle, sillä Kristus-elämässä annetaan arvoa tunteelle ja Boodhisattvan tie on rakkauden tie. Ja kuinka osaisimme rakastaa, elleimme *tuntisi* rakkautta, kuinka osaisimme sääliä, elleimme *tuntisi* sääliä? Itse elämän täytyy tulla meille tunteeksi silloin se vasta personoituu ja tulee omaksemme.

Kun tämän periaatteen hyväksymme, silloin luonnollisesti kysymme: minkälaisia tunteita meidän tulee tuntea ja paljaaseen tuntemiseen kaikki päättyy? Kuunnelkaamme nyt, mitä Hiljaisuuden Ääni sanoo:

»Jos tahdot turvallisesti käydä kautta ensimmäisen salin, niin älä eksy pitämään siinä palavia himon tulia elämän päivänpaisteena.» Tuntemme, joiden avulla opimme, voivat ensimmäisessä salissa, tietämättömyyden salissa vetää meitä himojen puoleen. Silloin on tietäjän neuvo, ettei meidän pidä luulla, että himot ovat mitään elämän päivänpaistetta, toisin sanoen tietämättömyyden eli pimeyden vastakohtaa. Jos tahdomme turvallisesti käydä ensimmäisen salin läpi, on meidän muistettava, että himot näkyväisessä maailmassa eivät ole omiansa meille mitään opettamaan henkisen elämän suhteen.

Kohta perästä sanotaan Hiljaisuuden Äänessä:

»Jos tahdot turvallisesti käydä toisen salin kautta, niin älä pysähdy sen huumaavien kukkain tuoksua hengittämään.»

Tämä on toinen selvä opetus tunne-elämämme suhteen. Meidän ei pidä erehtyä luulemaan, että tehtävämme on yhtämittaa kokea uutta tunne-elämän alalla, että perhosten lailla meidän pitäisi lentää toisesta tunteenkukasta toiseen. Ei ollenkaan, sillä kuten Hiljaisuuden Äänessä sanotaan: »jokaisen tunteen alla on kiemuroiva käärme». Tunne on kukkiva kukka, mutta ihmisen ei pidä pysähtyä siihen, että tunne muka tekee hänet viisaaksi. Päinvastoin se häntä myrkyttää ja tappaa, ellei hän oppimisen salista nouse viisauden saliin. Kokemusta oli tunne, mutta se ei tule ihmiselle viisaudeksi, ennenkuin hän sitä ajattelee ja ajattelemalla kirkastaa sitä läpinäkyväksi viisaudeksi. Tämä on sellaista alkemiaa, jota jokaisen ihmisen täytyy puhdistuksen tiellä toimittaa. Tunne-elämä on kokemuksen kenttä, mutta hän ei saa jäädä sinne viivyttelemään, jolloin tunteet muuttuvat käärmeiksi, vaan hänen pitää nostaa tunteensa ylös ajatusmaailmaan ja luoda harhanomaisista ja haihtuvista tunteista ikuisia ja todellisia aatteita. Ajatus ja tunne synnyttävät täten viisauden, joka on järkeä ja rakkautta yhtäaika.

Sillä tavalla ihminen kasvaa kulkiessaan puhdistuksen tiellä. Tuntea oppiakseen rakastamaan, ajatella viisastuakseen, kas siinä hänen elämäntehtävänsä. Hänen varsinainen läksynsä puhdistuksen valmistavalla tiellä onkin oppia luottamaan itseensä. Sillä tiellä ei ole mikään »opettaja» vetämässä häntä nenästä, vaan se on *työ*, joka on ihmisen itsensä suoritettava. Hänen pitää oppia se suuri läksy, joka on aivan välttämätön ihmiselle, ennenkuin hän voi kulkea eteenpäin vihkimyksen tiellä: että hän itse tulee siksi kallioksi, jonka päällä voi seistä. Koko läksy on siinä, että hän tulee omaksi itsekseen, rehelliseksi, todelliseksi ihmiseksi, joka koko sydämmellään tahtoo palvella ihmiskuntaa. Lujasti hänen täytyy seistä omilla jaloillaan ja tietää, että korkein viisaus — jumala — asuu hänen sisässään ja puhuu hänen sisässään. Vasta sitten kun hän tämän merkillisen läksyn on oppinut, kun hän tietää, että ihmisen sielussa on jumalallinen siemen ja että ihmishengen takana on jumalallinen henki, vasta silloin voi tulla kysymykseen korkeampi salainen kehitys.

Niin opettaa Hiljaisuuden Ääni, niin todistaa Tietäjien kokemus.

(Esitelmä pidetty Tuonenkylän kesäkurseissa heinäkuun 1 p:nä 1913.)

